

Handlingsplan Nationell satsning citylogistik 2012-2013

Bakgrund

Ett nationellt nätverk för citylogistik har bildats med representanter för storstadsregionerna, Trafikverkets region Syd, Väst och Stockholm samt näringslivet. Nätverket sätter citylogistik i fokus och ska öka kunskapen och samarbetet mellan parterna.

Initiativ till en nationell satsning kring logistik har tagits av Logistikforum, som är ett rådgivande organ till regeringen och Infrastrukturministern. Logistikforums syn på dagens utmaningar och möjligheter inom citylogistik har sammanfattats i rapporten *Framtidens citylogistik* som utgör ett av underlagen för det gemensamma nätverkets arbete.

Nätverket syftar till ökat kunskapsutbyte och samarbete mellan parterna - tillsammans ska vi aktivt driva arbetet med citylogistik. Nätverket ska arbeta för att uppnå en god tillgänglighet för gods och personer, god miljö och en attraktiv stad.

Nätverket består dels av en samordningsgrupp som rapporterar till Trafikverkets regionchefer, storstadskommunernas trafikdirektörer och regeringens Logistikforum, och dels av en referensgrupp.

Samordningsgruppen består av:

Kenneth Wåhlberg, Trafikverket, ordförande

Magnus Jäderberg, Trafikkontoret Göteborg

Anders Nilsson, Gatukontoret Malmö

Märta Brolinsson, Trafikkontoret Stockholm

Karin Eklund, Trafikverket region Stockholm

Magnus Gustafsson, Trafikverket region Syd

Ulf Knape, Trafikverket region Väst

Marie Winslow Andersson/Pär Sandström, Regeringens Logistikforum

Teodor Koistinen TransportGruppen

Joachim Glassell, Svensk Handel

Cecilia Mårtensson, SKL

Samordningsgruppen har till sitt stöd ett sekretariat som består av Carina R Nilsson, WSP Analys & strategi.

I referensgruppen ingår andra kommuner, Hållbara städer, transportörer, varuägare, branschorganisationer som Sveriges Åkeriföretag mfl.

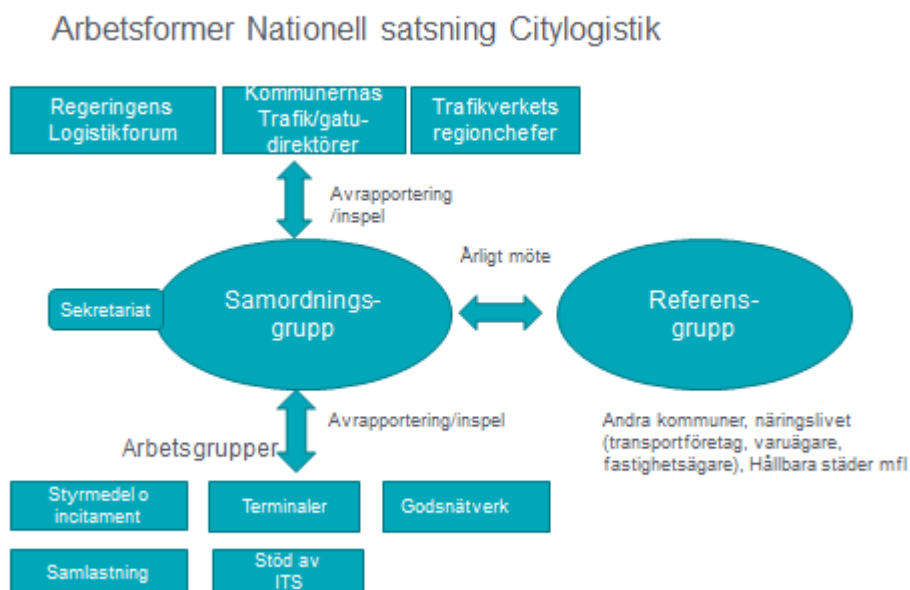
En avsiktsförklaring undertecknad av trafik- och gatudirektörerna i Malmö, Göteborg och Stockholm, Trafikverkets regionchefer Syd, Väst och Stockholm, VD TransportGruppen, VD Sveriges Åkeriföretag och VD Svensk Handel, utgör grund för denna handlingsplan.

Arbetsformer

Samordningsgruppens roll är att aktivt driva arbetet med citylogistik, dela erfarenheter med varandra, bilda nätverk, bevaka andra projekt och verksamhet som har med citylogistik att göra såväl nationellt som internationellt, initiera, beställa och dra lärdom av forskning och innovationer inom området Citylogistik samt sprida information.

Samordningsgruppen planerar att träffas två till fyra gånger per år. Samordningsgruppen kommer att genomföra studiebesök och delta i olika aktiviteter för att bygga upp kunskap kring citylogistik. Gruppen kommer också arbeta med metoder för att nå ut med och involvera/engagera alla berörda aktörer och bedriva omvärldsanalys inom området.

Deltagarna i Samordningsgruppen förankrar sitt arbete genom rapporter till och inspel från Trafikverkets regionchefer i Syd, Väst och Stockholm, Trafik- och gatudirektörerna i Malmö, Göteborg och Stockholm samt regeringens Logistikforum. Deltagarna från TransportGruppen, SKL och Svensk Handel förankrar och sprider information i sina respektive organisationer som också förväntas bidra med inspel och idéer.

Ett antal arbetsgrupper har initialt bildats, vilka framgår i bilden ovan och i denna handlingsplan. Bemanningen i respektive grupp är initial och kan komma att förändras beroende på resultat och vilka behov som framkommer.

Referensgruppen får löpande information via projektplatsen/hemsida och från de möten som genomförs samt inbjuds till ett årligt referensgruppsmöte.

Det finns en koppling till ITS Storstadsforum då forumet har Citylogistik som ett fokusområde. Ansvarig region för Citylogistik är Malmö. För att undvika dubbelarbete kommer ITS att vara en del av Samordningsgruppens arbete. Arbetet synkroniseras genom Magnus Gustafsson i denna

grupp. Styrgruppen för ITS Storstadsforum består av samma trafik/gatudirektörer och Trafikverkets regionchefer som denna grupp rapporterar till.

Sekretariat

Ett sekretariat finns etablerat för samordningsgruppen. Sekretariatet stödjer processen och i funktionen ingår sedvanliga administrativa uppgifter som att kalla till möten, ta fram dagordning, skriva mötesprotokoll och sprida dessa. Sekretariatet har även vissa uppgifter inom området Kommunikation, se nedan.

Kostnad: Sekretariatsfunktionen läggs på konsult till beräknad kostnad av cirka xxx xxx kr per år.

Tidplan: Löpande med start 1 oktober 2012

Bemanning: Sekretariatet bemannas av konsult på årlig basis.

Finansieras av delar av samordningsgruppens aktörer

Kommunikation

Att nå ut med kunskap och information om citylogistik är angeläget. Kopplat till denna handlingsplan finns en Kommunikationsplan. De aktiviteter i Kommunikationsplanen som innebär kostnader redovisas nedan.

Kostnad:

- Broschyr om Citylogistik och nätverket: ca 40 000 kr
- Årligt referensgruppsmöte: ca 50 000 kr

Tidplan: broschyr och information på www.logistikforum.nu hemsida klart i december respektive november 2012. Referensgruppsmötet planeras till våren 2013

Bemanning: Sekretariatet

Finansieras av delar av samordningsgruppens aktörer

1. Utveckla lokala och regionala godsnätverk

Storstäderna har kommit olika långt när det gäller lokala godsnätverk. I Göteborg finns ett lokalt, väl fungerande godsnätverk. Det utgör inspiration för Malmö som kommer att etablera ett liknande och även för Stockholm även om det ligger lite längre fram i tiden. Även när det gäller regionala godsnätverk har man kommit olika långt. I Mälardalen, Småland och Skåne finns regionala godsnätverk etablerade. De utgör inspiration för Västra Götaland som inte har det idag. Under 2012-2013 kommer såväl lokala som regionala godsnätverk att etableras och erfarenhetsutbyte är en central del såväl mellan kommunerna som lokalt-regionalt.

Kostnad: ingår i kommunernas och myndigheternas löpande verksamhet och budget

Tidplan: Godsnätverk i Malmö kommer att etableras under 2012. Godsnätverk i Stockholm är oklart. Regionalt Godsnätverk i Väst kommer eventuellt att etableras under 2012. Löpande erfarenhetsutbyte.

Bemanning: Magnus Jäderberg (sammankallande), Anders Nilsson, Märta Brolinsson, Karin Eklund, Ulf Knape, Magnus Gustafsson

2. Styrmedel och incitament

Städerna har lokala trafikföreskrifter som till exempel reglerar tidsfönster för leveranser, gågator, längd- och viktbegränsningar för fordon. Därutöver kan olika överenskommelser göras med intressegrupper för att påverka citydistributionen. På det statliga vägnätet finns regelverk som Trafikverket förfogar över. I vissa fall är det regelverk som kräver regering, eller riksdagsbeslut, som till exempel införandet av trängselskatt. Olika styrmedel och incitament påverkar citylogistiken. Det behövs ökad kunskap kring vilka styrmedel och incitament som är mest lämpade och genomförbara i storstäderna för en förbättrad citylogistik. Under 2012-2013 kommer arbetsgruppen dela med sig av erfarenheter och lyfta fram goda exempel, se vilka behov av styrmedel som behövs och som inte finns idag och ta fram underlag för vidare utveckling av dessa.

Kostnad: ingår i löpande verksamhet och budget

Tidplan: Erfarenhetsutbyte är löpande och med två möten under 2013

Bemanning: Magnus Jäderberg (sammankallande), Karin Eklund, Anders Nilsson/Lars Ahlman, Cecilia Mårtensson, Märta Brolinsson

3. Strategier för lokalisering av terminaler

Storstäderna har olika strategier eller saknar strategier för lokalisering av terminaler. Det berör såväl samhällsplanering som infrastrukturplanering. Det pågår arbete med strategier och beroende på vad det mynnar ut i ska arbetsgruppen se om det är värdefullt att ta fram en gemensam strategi för storstäderna. Arbetsgruppen ska delta i det pågående strategiarbetet och redovisa vad som kommer fram i det.

Kostnad: ingår i löpande verksamhet och budget

Tidplan: Kunskapsinsamling under 2013 och spridning av information.

Bemanning: Ulf Knape (sammankallande), Anders Nilsson, Karin Eklund, Märta Brolinsson, Magnus Jäderberg, Magnus Gustafsson

4. Förutsättningar för samlastning

Olika samlastningsprojekt har bedrivits men det är få som permanentats. Samlastning kan delas in i följande kategorier:

- Leverans från många avsändare till många mottagare via en omlastningscentral, där enbart en beställare finns, exempelvis transporter till kommunens enheter.
- Leverans från många avsändare till många mottagare via en omlastningscentral, där flera beställare finns, exempelvis cityhandel. Även koncept med c/o adresser återfinns här.
- Leverans från många avsändare till flera mottagare med samma mottagningsadress, där flera beställare finns, exempelvis en galleria.

Löpande behövs kunskapsuppbyggnad kring samlastning, vilket omfattar erfarenheter såväl nationellt som internationellt. I Stockholm har en kartläggning av livsmedelstransporter på Södermalm gjorts och samlastning bedrivs i Gamla Stan. I Göteborg pågår samlastning på Lindholmen och det finns planer på utökning till city. I Malmö finns det diskussioner om samlastning till kommunala enheter och till City.

Kostnad: ingår i löpande verksamhet och budget

Tidplan: Förslag till hur kommunerna och näringslivet går vidare ska finnas framme till sommaren 2013.

Bemanning: Joachim Glassell (sammankallande), Karin Eklund, Magnus Jäderberg, Marie Winslow, , Teodor Koistinen, Märta Brolinsson

5. Stöd av ITS

Det finns ett nära samarbete med ITS-rådets Storstadsforum och denna samordningsgrupp. Representant för nätverket ingår i Storstadsforum och utgör länken mellan grupperna. Det är viktigt att inte dubbelarbeta.

Olika ITS-lösningar kan vara aktuella för de olika lösningar som tas fram för att förbättra citylogistiken. Under 2012-2013 kommer det att tydliggöras. Denna grupp ger input till Storstadsforum. Behov av ITS lösningar bör kartläggas i dialog med näringslivet.

Kostnad: ingår i löpande verksamhet och budget

Tidplan: Under hösten 2013 kommer behov av stöd från Storstadsforum att tydliggöras.

Bemanning: Magnus Gustafsson

6. Forskning och utveckling

Samordningsgruppens roll är att initiera och dra lärdom av forskning och utvecklingsinsatser kring citylogistik. Logistikforums rapport Framtidens Citylogistik lyfter ett antal frågeställningar och rekommendationer. En del av dessa kräver forsknings- och utvecklingsinsatser. Nedan följer ett antal områden som behöver förstärkas via forskning och utveckling innan det kan bli aktuellt med implementering. Dessa tre områden utgör ett underlag till Trafikverkets FOI och SKL FoU Fond och står i prioritetsordning.

Kunskapsunderlag; kartläggning och visualisering av godsflöden

- Undersökning av godsflödena relaterade till city, inom staden såväl som in- och ut från staden. En sådan kartläggning skulle omfattning av godsmängder och flöden, typ av gods, aktörer, samt avsändare och destination.
- Bygga upp en virtuell modell för att synliggöra godsflödet i staden och testa olika lösningar (bygger på att ovan genomförs).

Kostnad: Kartläggning av godsflöden och Virtuell modell - mer detaljerad projektbeskrivning behövs.

Tidplan: 2012-2013

Framtidens städer Godstransporternas plats i samhällsplaneringen

Stadsplaneringen har en viktig roll i utformningen av framtidens städer. Det är viktigt att redan i planeringsstadiet ha med godstransporter och ta fram smarta lösningar på hur dessa kan ske på ett så effektivt och trafiksäkert sätt som möjligt. Citylogistikens betydelse för att stärka stadskärnans attraktionskraft bör synliggöras mer. Kommunikationen mellan de olika förvaltningarna är viktig liksom att alla som lever och verkar i staden får sina behov tillgodosedda. Det finns därför ett behov av att:

- kartlägga hur frågor där godstransporter kan vara aktuella hanteras i den kommunala planeringens olika förvaltningar. Ett steg på vägen kan vara att genomföra processen som beskrivs i "Den goda staden".
- sammanställa exempel på när godset fått en plats i samhällsplaneringen – best practice, resp, när det inte fått det och konsekvenser därav. I detta ingår att ta fram material som beskriver hur man kan implementera förändringar så att godset får det utrymme som krävs i stadsplaneringen
- utifrån hur godstransporter hanteras inom den kommunala planeringen utreda vilket behov som finns att genomföra utbildning av arkitekter/samhällsbyggare samt riktlinjer för vad en sådan utbildning skulle innehålla och hur den skulle utformas.

Kostnad: mer detaljerad projektbeskrivning behövs

Tidplan: 2013

Kunskapsunderlag Incitament och styrmedel

- Kartlägga incitament och styrmedel som är möjliga att använda. Identifiera vilka incitament och styrmedel som kan kopplas till olika önskade åtgärder. Samt utreda vilka effekter olika incitament och styrmedel har.

Kostnad: mer detaljerad projektbeskrivning behövs

Tidplan: 2013

På längre sikt 2014-2020

- Pilotprojekt för att testa lösningar
- implementering av valda lösningar

Avslutning

Denna handlingsplan har tagits fram gemensamt i Samordningsgruppen och samtliga deltagare ställer sig bakom den. Handlingsplanen har förankrats i Logistikforum samt hos kommunernas Trafik-/Gatudirektörer och hos Trafikverkets berörda regionchefer. Planen gäller från den 1 oktober 2012 - 31 december 2013.